

כניסת שבת: 16:05

צאת שבת: 17:18

ר"ת: 17:57

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שניא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים
יבואו בו

פרשת – חיי שרה

פי עשית חסד עם אדני (כד,יד)

רבי יצחק מוורקא נסע פעם לוורשא הבירה לאספ מעות לפדיון שבויים. בהגיעו לעיר, נכנס לבקר את החידושי הרי"מ, אותו הכיר עוד מעת שהותם יחד בפשיסחא, והציע לו להתלוות אליו ולפקוד את בתי נדיבי העיר לצדקה. החידושי הרי"מ אמנם עדין לא עלה על כס הנהגת עדת חסידי גור, אך כבר היה מפורסם בכל רחבי פולין כשר התורה ורבים שחרו לפתחו, אך הוא נענה לבקשתו של ידידו וילכו שניהם יחדו.

כיון שהרבי מוורקא נזקק לסכום עצום, תכננו הצדיקים להתרים כמה מעשירי וורשא, והראשון מביניהם היה הנגיד רבי גבריאל בוימגולד, חסיד וורקא מובהק שנודע כעשיר מופלג ובעל-צדקה. נקל לשער את התדהמה שאפפה אותו כשראה בפתח ביתו את שני הצדיקים הקדושים, ואחר שהכניסם אחר כבוד, הביע את פליאתו "מה מבקש הרבי עם גאונה של ורשא בביתי?"

והרבי מוורקא ספר לו כי הוא בא לזכותו במצוות פדיון שבויים. התעניין החסיד הנגיד על כל הסכום הנדרש, והרבי השיב כי מדובר בסכום של שלושת אלפים רובל, שהיה אז הון עתק. באותה תקופה עדיין לא השתמשו בהמחאות, אלא בכסף מזומן בלבד, והעשירים החזיקו בביתם בדרך כלל סכומים גדולים בשטרות מזומנים. אלא שסכום של שלושת אלפים רובל היה נחשב סכום עצום גם אצל עשירים מופלגים, ותדהמת הצדיקים היתה אפוא עצומה, כאשר ר' גבריאל חזר מהחדר הסמוך עם ארגז גדול בו היה מונח כל כספו, רוקן את הארגז על השולחן, מנה שלושת אלפים רובל במזומן ומסרם לידי הרבי.

החידושי הרי"מ לא האמין למראה עיניו, והביע בקול את השתוממותו: "ר' גבריאל, מדוע תיתן סכום כה גדול?" והלה השיב: "האמת היא שאינני מחוייב לתת סכום כה גדול, שהרי מצינו דינים מפורשים בהלכות צדקה. אלא שאין רצוני שהרבי יטריח את עצמו, ומשום כבודו נתתי את כל הסכום ולא יצטרך להמשיך לכתת רגליו מבית לבית."

התפעל החידושי הרי"מ מאוד מאישיותו של ר' גבריאל הנגיד, שבזכות תרומתו העצומה הוא יכול עתה לשוב לתלמודו, וכשיצא מהבית נשא תחנה ואמר: "עם יהודי כזה, שכבוד רבו כה חשוב וגדול בעיניו, הייתי מבקש להשתדך עם נכדי". ואכן התקיימו דבריו, ור' גבריאל השיא את בנו ר' יצחק עם בתו של רבי אברהם מרדכי בן החידושי הרי"מ.

לפני שלושים שנה, נסע האדמו"ר מסטריקוב לפקוד את קברי אבותיו בוורשא, ולאחר שיצא מהאווהל בו נטמן זקנו האדמו"ר הזקן מסטריקוב, התבונן במצבות שעל קברי המנוחים באזור האווהל, והחל להקריא את הכתוב על אחת המצבות "פה נטמן רבי נתן ב"ר גבריאל בוימגולד", ומיד סיפר את המעשה הנפלא אודות אביו שתרים סכום כה עצום כדי למנע טרחה מרבו, והתבטא בערגה: "ראו נא מי היו החסידים בדורות הקודמים". (שבת טיש')

וינחם יצחק אחרי אמו (כד, סז)

סיפר לי דודי, הגאון רבי חיים ברים זצ"ל: ה"חזון איש" זצ"ל היה נוהג לבחון את ילדי החיידר הצעירים. מנהגו היה לשבת עם הילדים הבאים להבחן אצלו על אותו ספסל. הוא אמר כי הילדים מגיעים מתווכים, אחרי כמה ימים של לחץ – חוששים הם מה יהיה אצל הרב? האם ידעו לענות על שאלותיו? ואם לא? והרי אלו ילדים זכים, אידישע קינדער! צער בעלי חיים... כשהוא מתיישב יחד איתם על הספסל, הם נרגעים מעט. רואים שהוא אדם נחמד, ואין צריך לפחד ממנו... הוא גם היה מקפיד לשאול שאלות שכל ילד יוכל לענות עליהן.

פעם אחת, באמצע המבחן, ה"חזון איש" שם לב שאחד הילדים מנסה לשאול שאלה, והמלמד משתק אותו. בעדינות ובדפלוּמטיות שאל ה"חזון איש" את המלמד: "מה הילד רוצה?" ובלית ברירה חזר המלמד על השאלה: "איך אפשר לזכות לצמוח להיות 'חזון איש'...?" שאלה של ילד יהודי זך וטהור לב!

ה"חזון איש" הניח את ראשו על השולחן לרגע ואז אמר: "ינגאלע, כשנזהרים לקיים מצוות כיבוד אם כמוני, אפשר, לצמוח 'חזון איש'..." זאת נשמעת אולי נוסחה פשוטה אבל מי שמכיר סיפורים על מצוות כיבוד אם של ה"חזון איש", יודע שאין זה פשוט כלל וכלל...

הנה כמה דוגמאות: **סיפר לי דודי רבי חיים:** ה"חזון איש", לא עלינו ולא עליכם, סבל קשות מאבנים במרה. שאף אחד לא יתנסה, מדובר בכאבים נוראים. ה"חזון איש" אמר פעם שאם רוצים להבין מה זה אבנים במרה, אפשר לדמיין מישהו שהכניס יד בין הדלת למשקוף... כשתקפו אותו האבנים היה סובל כאבים כאלו, שלא יכול היה לזוז!

והנה פעם ישב ה"חזון איש" ודיבר בלימוד, ולפתע פרצו אצלו כאבים חזקים של התקף אבני המרה. הוא נשכב על הרצפה והחל להתפתל, כי כך מתייצבת האבן, והכאב נחלש, אך בעודו שוכב שם, נשמעו לפתע פסיעות מבחוץ, פסיעותיה של מרת ראשה לאה קרליץ, אמו של ה"חזון איש". ברגע כמימרא – קם החזון איש מהרצפה, התיישב על יד השולחן והמשיך את הלימוד כאילו לא היה דבר. כשהאם נכנסה לחדר – לא היה רמז לכך שהבן היקר והאהוב שלה, אברהם ישעיהו הקדוש, מתייסר בכאבים.

נוכח הייתי, כאשר הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר זצ"ל הגיע לנחם אצל האדמו"ר מנדבורנה בעל ה"באר יעקב" זצ"ל. הרב ואזנר ישב אצל האדמו"ר כמעט ארבעים דקות. היה שם שמוע"ס, נטף דבש ממש... ואז אמר לפתע הרב ואזנר: "יש סיפור ידוע על הגאון רבי שמואל ענגל, שכאשר היה ילד בן שבע – איבד את הראיה, אמו המסורה כתתה רגליה בעבורו בין רופאים מומחים ופרופסורים ידועי שם, אך כולם הרימו ידיים..."

בצר לה נסעה לצאנז, ונכנסה עם הילד להרה"ק ה"דברי חיים" זצ"ל. "רבי" היא אמרה לו, "הילד שלי הפסיק לראות!". פנה הצאנז'ר רבה לילד, ושאלו: "אם הקב"ה יחזיר לך את כוח הראיה, מה תעשה בו?", – אוכל ללמוד תורה! והאר עינינו בתורתך... "ותקיים גם מצוות כיבוד אב ואם?" – "בוודאי!" – "אם כך, אמר הרבי, "אם מבטיח אתה שתשתמש בעיניים כדי ללמוד תורה, וגם תכבד הורים, אני מברך אותך שתראה ותגרום לאחרים לראות".

לא חלפו ימים ספורים, וראייתו של הילד שבה אליו. ללא ניתוח, ללא תרופות, וללא כל הליך רפואי. רק זכות ההבטחה והברכה היא שעמדה לו. אמר הרב ואזנר: כל אחד מכיר את שמונת הכרכים של תשובות המהר"ש ענגל. שמונת הכרכים האלו מלאים תשובות לשאלות שהגיעו אליו מכל רחבי פולין וגליציה, מרבנים ומדינים מכל החוגים, ובכל מקצועות התורה.

והרב ענגל, כך אמר הרב ואזנר, היה אומר שהוא מאמין באמונה שלמה, שאת כוח ההוראה הזה, ואת היכולת לענות בכל מקצועות התורה – הוא קיבל בזכות מילותיו הקדושות של ה"דברי חיים": "אתה תראה, ותגרום לאחרים לראות". מה זה לגרום לאחרים לראות? להאיר את עיניהם בתורה.

ובכן, גם ה"דברי חיים", קשר בהבטחתו בין לימוד התורה לכיבוד אב ואם, ובאותו מעמד – בעקבות הסיפור שהזכיר הרב ואזנר – הסביר האדמו"ר מנדבורנה את הקשר ביניהם: התנא דבי אליהו אומר, שהנזהר בכיבוד אב ואם, הקב"ה מבטיחו כי לא יכשל בחילול שבת, חלילה, וינצל מכל חטא ועוון, אך כיוון שעיקר תכלית חיי האדם הוא ללמוד תורה, ממילא ודאי, שבכח השמירה מפני עוון, מוצה מצוות כיבוד הורים גם בלימוד תורה.

הרי לנו, אפוא, סגולה טובה להישמר מן החטא ולגדול בתורה: להשתדל ולהיזהר במצוות כיבוד אב ואם, שהקב"ה השווה כבודם לכבודו (קידושין ל ע"ב) משם היא תוכל לפעול יותר לפני שיצא הרב ואזנר, הוסיף ואמר לאדמו"ר דבר נפלא, שכדאי להביאו כאן, אף שאינו קשור ישירות לנושא. "רב"ה", פנה הרב ואזנר לאדמו"ר, "אני יודע שאמא שלכם אהבה אתכם מאוד..." "אמת", אמר לו הרב"ה. "אני יודע שאמא שלכם התפללה עליכם רבות..." - "אמת", השיב הרב"ה והחל לבכות...

הנוכחים כולם החלו לבכות יחד איתו, והאדמו"ר סיפר: היא היתה הולכת לבית הכנסת בכל שבת, ועשתה כך כמעט עד השבת האחרונה בחייה. אמרתי לה: 'אמא, את יכולה להתפלל גם בבית בכוונה. למה את מתאמצת כל כך ללכת לבית הכנסת?' והיא ענתה לי כך: 'אתה צריך לשמוע בקולי כי אני אמא שלך, אבל אני צריכה לשמוע בקולך כי אתה רב'ה גדול. אני מבקשת ממך אל תצווה עלי לא ללכת לבית הכנסת, כי אז אהיה מוכרחה לשמוע בקולך, ואני כן רוצה ללכת להתפלל'.

לשמע הדברים אמר הרב ואזנר יסוד נפלא, שכדאי לכל אחד לשמוע: "אמא שלכם", כך השיב לנדבורנר רב"ה, "הייתה בת קדושים, הבת של רבי אליעזר זאב קרעטשניפער; היא היתה גם אשת חבר לצדיק גדול כאביכם גם ואף זכתה להשאיר אחריה בן גדול כמותכם... והנה, כשהיא הגיעה לעולם הבא, אמרו לה: 'מה שפעלת שם, בעולם המעשה, שהתפללת והערת על בנך הגדול – את יכולה להמשיך גם כאן'.

יתרה מזאת: העולם הזה הוא עולם מוגבל. עם כל אהבתה והערכתה של האמא שלכם, ולמרות כל זכויותיה – בת קדושים, אשת חבר, ושהעמידה בן כמוכם – עדיין חלו עליה הגבלות העולם הזה, שמגבילות גם את יכולת ההשפעה הרוחנית. אבל בעולם הבא – משם היא יכולה לפעול ללא שום הגבלה! דוקא כעת, האהבה והתפילה שלה פועלות ביתר שאת וביתר עוז!" הרב ואזנר סיים את דבריו, ושוב זלגו דמעות מעיניו של הנדבורנר רב"ה. (הגאון רבי אהרן טויסיג שליט"א – כבודם של ישראל)

וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה (כג,א)

כותב הרה"ג שמעון יוחאי יפרח שליט"א: בפרשת חיי שרה יש 105 פסוקים, ותמצא שראשי התיבות של הַפֶּכֶת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי (תהילים ל"ב) הם יחד בגימטריה 105, וזה רמז לפרשה שפותחת בהספד של אברהם אבינו על שרה, ומיד לאחר מכן מסופר על נישואי יצחק אבינו שזה בבחינת מחול ושמחה. ('משכן שילה')

וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אֲבִרָהָם אֶת שָׂרָה (כג,יט)

סיפור מדהים את הסיפור הבא מספר הרב גואל אלקריף שליט"א בספרו 'שש באמרתך': סיפור מדהים שמעתי מרבי דוד קלצקין, ראש ה'חברה קדישא' של החסידים בירושלים, ממנו נוכל ללמוד כיצד נוהג הקב"ה עם מי שהולך עמו בתמימות. בלונדון נפטר יהודי חשוב בשם הרב צימרמן. עוד בחייו קנה הרב צימרמן חלקת קבר בהר – הזיתים באחד המקומות היקרים ביותר, מול חלקת אדמו"רי גור. הקברים שם צפופים ביותר, אין כמעט מרחק בין קבר לקבר, ומי שקונה שם חלקה – קונה על דעת כן שהמקום צפוף ביותר.

המיטה הגיעה בטיסה מלונדון ויצאה לבית העלמין בחצות הלילה. כידוע, מנהג ירושלים שהצאצאים אינם הולכים אחר המיטה, ולכן הבנים נשארו בבית ההלוויות, ממתנינים לשמוע אימתי הסתיימה הקבורה, כדי להפסיק את האנינות ולהתחיל לשבת 'שבעה'. בדרך כלל, מי שחופר את הקברים אלו פועלים ערבים, שמכינים את הקבר חפור כדי שבבוא המיטה אל הקבר – הכל כבר יהיה מוכן ויוכלו לקבור את הנפטר ללא עיכובים. סמוך לשעה אחת בלילה הגיעו המלווים עם המיטה להר הזיתים, מצאו קבר חפור וכבר רצו לקבור שם את הנפטר.

מספר רבי דוד קלצקין: אני נכחתי במקום באותו זמן, והנה 'אני רואה כי הקבר הצמוד לקבר החפור הוא קבר של אישה, ולפי הכיתוב – שם המשפחה שלה שונה לגמרי משמו של הנפטר... שאלתי את המלווים האם הם מכירים את האישה, אולי זו קרובת משפחה, אולי זו אחותו, אבל איש לא הכיר אותה. וכפי שכבר הוזכר – הקברים שם צמודים זה לזה, ואי אפשר לקבור אותו צמוד לקבר של אישה זרה...

ראש ה'חברה קדישא' התקשר למנהל, העיר אותו משנתו כדי שיבדוק היכן חלקת הקבר. והנה, שוד ושבר. הוא בדק במפה וגילה כי חפרו את הקבר במקום אחד, ואילו מקום קבורתו של הנפטר הוא במקום שונה, לא רחוק משם... השעה אחת בלילה, ואין קבר חפור. מה עושים? צריכים להתקשר לחופרי הקברים. מדובר בפועל ערבי ובנו, צריך להעיר אותם משנתם כדי שיבואו לחפור במקום הנכון.

בינתיים ממתנינים כולם עם המיטת הנפטר, עד שיבואו החופרים. היתה שם קבוצה של אברכים צעירים, שאמרו כי אין זה כבוד הנפטר להמתין עד שיגיעו החופרים. הם נטלו את המכוש והמעדר, והחלו לחפור בעצמם. תוך מחצית השעה היה הקבר חפור, וכאשר הגיעו הפועל הערבי ובנו ואמרו להם שאין צורך לחפור את הקבר, ושלחו אותם לסגור את הקבר שחפרו.

בינתיים בני המשפחה הקרובים ממתנינים להודעה על קבורת אביהם, והזמן מתארך ומתארך עד שלבסוף הגיעה ההודעה שההלוי ה' הסתיימה. הם התעניינו מדוע חל עיכוב כה ממושך, והנוכחים סיפרו להם את שאירע. בני הנפטר נדהמו לשמע הדברים, וכך סיפרו לרב קלצקין: אבינו היה ניצול שואה, וכל חייו היה אומר שאין רצונו שנוכרים יתעסקו בקבורתו כלל וכלל. כאשר קנה את חלקת הקבר ביקש מה'חברה קדישא', שלאחר מותו יחפרו דווקא יהודים את הקבר שלו, והוא מוכן לשלם לשם כך ככל שיושת עליו. אנשי ה'חברה קדישא' השיבו לו כי אין באפשרותם להתחייב על כך, מאחר שאין הם יודעים מתי הוא ימות ואימתי תהיה הקבורה, והאם תהיה להם אפשרות להשיג יהודים שיחפרו.

גם בני המשפחה לא הסכימו להתחייב על כך, כי גם הם לא ידעו אימתי תהיה הקבורה. אבינו אמר לעצמו: ה'חברה קדישא' אינם מוכנים להתחייב, כך גם המשפחה, אבל אני יכול לבקש מהקב"ה. אני אתפלל אל ה' יתברך שיקברו אותי בקבר אותו חפרו יהודים. במשך עשר שנים, בכל תפילה הוסיף אבינו בקשה שנכרים לא יתעסקו כלל בקבורתו, והקב"ה שומע תפילה, וכך קרה דבר שמעולם לא קרה לחברה קדישא, כאשר הערבים התבלבלו וחפרו קבר במקום אחר, ובשעת לילה מאחרת היו אלו יהודים שחפרו את קברו כפי שחפץ ה' כל ימיו ... ('ברינה יקצור')

לְסַפֵּד לְשֵׁרָה וּלְבִנְתָּהּ (כגב)

שואל ה"נודע ביהודה", המילה "לְשֵׁרָה" לכאורה מיותרת, שהרי ברור שמדובר בשרה, וצריך היה לכתוב "לְסַפֵּד לְשֵׁרָה וּלְבִנְתָּהּ"? אלא, עד שבא אברהם להספיד, שיבחה והספידה כ"אשת אברהם", הדגישו את מעלותיו של אברהם עצמו. בא אברהם והספיד את שרה, כאישיות בפני עצמה, לדבר על מעלותיה שלה. (מדשן ביתד)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה.

לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.

לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים בלוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sh>